

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

**ЕКОНОМІЧНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ОСНОВИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**
**Scientific Research in Economics and Fundamentals
of Intellectual Property**

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2020/2021
На якому курсі викладається	2
В якому семестрі (-ах) викладається	3-4
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Польова Тетяна Володимирівна
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат економічних наук, доцент
Кафедра	Міжнародного бізнесу, фінансів та обліку
Посада	Доцент
Профіль викладача	Google Scholar / ORCID / ResearchGate
Контактна інформація	t.polova@knute.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Економічні наукові дослідження та основи інтелектуальної власності» передбачає опанування студентами систематизованого комплексу знань про загальні принципи, форми та методи проведення наукових досліджень в галузі економіки, придбання навичок проведення самостійних досліджень в напрямку покращення ефективності функціонування бізнес-структур, захисту власних авторських прав на здійснені результати досліджень та охорони інтелектуальної власності.

Курс закладає основи критичного мислення, творчого підходу, праці з багатоваріантністю робочих гіпотез щодо розв'язання сучасних економічних проблем з урахуванням необхідності задоволення інтересів користувачів інформації.

Мета дисципліни

Формування у студента загальних та фахових компетентностей щодо здійснення дослідницької роботи, презентації її результатів, охорони і захисту майнових та немайнових прав автора об'єкта інтелектуальної власності.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- як обґрунтувати актуальність проблеми економічного дослідження;
- прийоми відбору, аналізу й обробки наукової та економічної інформації;
- принципи організації та методи проведення досліджень з економіки;
- стадії науково-дослідної роботи у галузі економіки;
- тонкощі правильного оформлення результатів наукових досліджень;
- засади організації науково-дослідної роботи в Україні;
- права та обов'язки власників прав інтелектуальної власності та інших учасників авторсько-правових відносин;
- способи цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності;
- основні форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності;

вміти:

- формулювати завдання наукового економічного дослідження і робочі гіпотези;
- працювати з масивом публікацій із фахової дисципліни: вести пошук, накопичення та обробку наукової та економічної інформації;
- обирати комплекс методик для дослідження обраного предмету;
- проводити обробку та інтерпретацію емпіричних даних;
- аргументувати інтерпретацію отриманих даних, виявляти економічні тенденції, формулювати висновки;
- аргументовано доводити власну точку зору та брати участь у наукових дискусіях;
- оформлювати наукові звіти, представляти результат дослідження на наукових конференціях;
- поважати та захищати авторське право;
- розуміти загальні принципи правової охорони об'єктів інтелектуальної власності;
- захищати порушені права інтелектуальної власності передбаченими чинним законодавством способами та у встановлених формах.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ філософії, економіки та фінансів підприємства.

Програма дисципліни

Тема 1. Наука як дослідницька діяльність. Види наукової продукції, форми наукової роботи
Розвиток науки, її зміст і функції. Завдання науки, її об'єкт, суб'єкти. Фінансування наукових досліджень в Україні. Основні галузі наук в Україні. Організаційна основа науки, наукові сектори. Фінансування науки. Наукова сфера та потенціал Харківського регіону.

Структура науки як системи знань.

Характеристика і особливості наукової продукції. Види наукової діяльності студентів, її актуальність за сучасних вимог розвитку вищої освіти. Мета і завдання студентської наукової роботи. Основні характеристики форм наукової роботи студентів.

Тема 2. Методологія економічного наукового дослідження

Наукове дослідження як процес, його мета. Теоретичний та емпіричний рівні економічного дослідження.

Факти як елементи структури емпіричного рівня дослідження. Стадії емпіричного рівня дослідження і методи йому притаманні. Методи теоретичного дослідження і їх особливості. Класифікація наукових методів за характером пізнавальної діяльності.

Поняття методології науки, її головна мета та функції. Поняття «метод» і «методика» та їх взаємозв'язок і відмінність у рамках наукового дослідження. Розподіл методів наукового пізнання за сферою застосування. Діалектика, як фундаментальний науковий принцип і метод пізнання.

Тема 3. Теоретичне підґрунтя наукових досліджень в економіці

Етапи наукового дослідження – від творчого задуму до оформлення наукового результату. Формулювання мети, об'єкта і предмета дослідження. Наукова новизна. Теоретична і практична значущість отриманих результатів економічного дослідження.

Поетапна методика досліджень з економіки. Вимоги до обрання теми дослідження і обґрунтування її актуальності. Основні прийоми наукових узагальнень. Дотримання вимог відповідності висновків за результатами досліджень поставленим науковим завданням.

Правила організації наукового дослідження і праці дослідника. Характеристика основних принципів раціональної організації наукової діяльності. Основні особистісні якості дослідника.

Тема 4. Основи наукової творчості

Процес наукового пізнання з дотриманням системного характеру. Мовностилістична сторона наукової праці. Підвиди наукового стилю. Традиції, правила і вимоги до наукової мови. Реферування та анотування як процеси аналітико-синтетичного опрацювання інформації. Правильність висловлювання власних міркувань.

Види редакційних норм до підготовки матеріалів публікацій. Правила оформлення ілюстративного матеріалу, таблиць, формул, інфографіка. Правила посилань і цитування для ідентифікації наукових поглядів. Антиплагіат. Етика дослідника (академічна доброчесність).

Тема 5. Інформаційне забезпечення економічних наукових досліджень

Види і характеристика джерел інформаційного забезпечення. Економічна інформація у наукових дослідженнях. Науково-технічна інформація: роль, ознаки, функції.

Зв'язок дослідницької та інформаційної діяльності у процесі виконання наукового дослідження. Послідовність збору та вивчення літературних джерел. Доступ до ресурсів спеціальних інформаційних служб.

Характеристика інформаційно-пошукових систем і їх види. Рекомендації щодо поетапного пошуку необхідної інформації на web-ресурсах.

Тема 6. Інтелектуальна діяльність та авторське право

Поняття інтелектуальної, творчої діяльності та її значення у економічному розвитку суспільства. Види інтелектуальної діяльності. Поняття інтелектуальної власності. Державне регулювання та управління у сфері інтелектуальної власності.

Сучасна доктрина права інтелектуальної власності та тенденції його розвитку.

Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Зміст авторського права, його об'єкти, суб'єкти. Автор та його правонаступники. Співавторство. Роботодавець як суб'єкт авторського права. Строки чинності авторських прав. Передача майнових авторських прав. Захист авторських та суміжних прав. Форми і способи захисту.

Особливості та політики дисципліни

Особливості організації освітнього процесу з дисципліни «Економічні наукові дослідження та основи інтелектуальної власності» полягають у поєднанні традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні, лекції-дискусії); семінарські заняття (диспути, дискусії), практичні заняття (робота в малих групах, розв'язання творчих завдань і ситуацій).

Від студентів очікується регулярне відвідування лекційних та практичних занять згідно з розкладом, опрацювання рекомендованих основних і додаткових джерел інформації, виконання індивідуальних практичних завдань. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та адміністрацією факультету.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) виконання кросвордів; 2) виконання творчих завдань науково-дослідного характеру; 3) вирішення навчальних завдань різного рівня складності; 4) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (тестування, комплексний кросворд); завдання на оцінювання практичних навичок (творче завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (творче завдання, ситуаційне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Войтко С. В. Інтелектуальна власність для економістів : навчальний посібник / С. В. Войтко, І. О. Мікульонок. – Київ : Політехніка, 2016. – 192 с.
2. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навчальний посібник / за редакцією А. А. Мазаракі. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2011. – 296 с. .

3. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник / Н. М. Гаркуша, Т. В. Польова. – Харків: Харківський державний університет харчування та торгівлі. – 2-ге видання, виправлене і доповнене. – Харків, 2013. – 162 с.
4. Основи наукових досліджень в економіці : навчальний посібник / Н. М. Гаркуша, Т. В. Польова. – Харків : Стиль здат, 2015. – 202 с.
5. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти : [навчальний посібник] / Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 274 с.